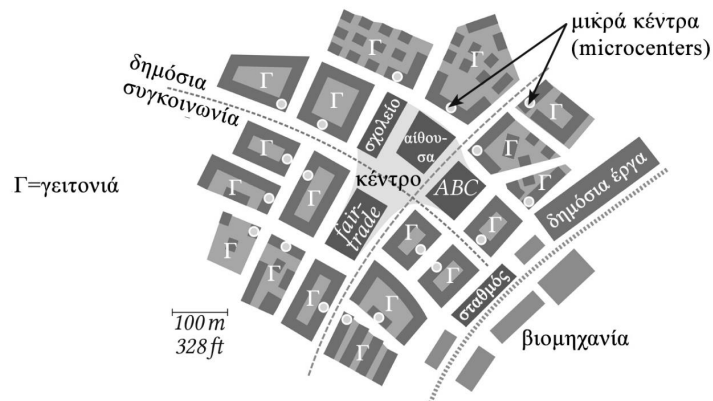

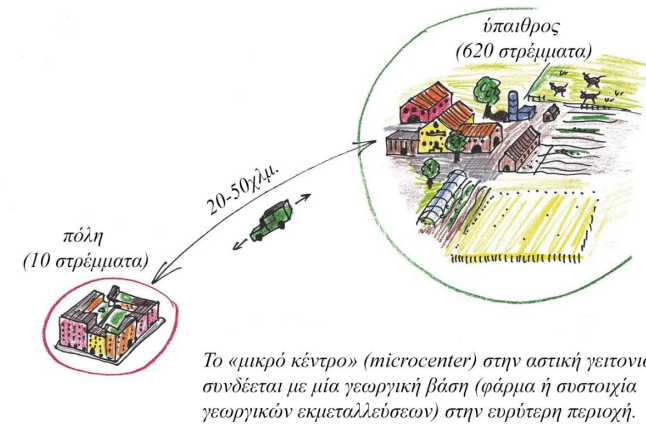
Ο δήμος ή μικρή πόλη λειτουργεί καλύτερα αν οι παραπάνω υπηρεσίες είναι συγκεντρωμένες γύρω από μία μικρή, κεντρική πλατεία (διαστάσεων 40 επί 40 μέτρα): οι αποστάσεις μειώνονται, οι συμπράξεις ενισχύονται και η επικοινωνία διευκολύνεται. Οι δήμοι/μικρές πόλεις είναι περιοχές με έντονη καθημερινή δραστηριότητα, όπου οι περισσότερες σημαντικές λειτουργίες είναι προσβάσιμες με τα πόδια εντός 10 λεπτών.

Σχηματική απεικόνιση μίας βασικής κοινότητας που μπορεί να είναι είτε ένας αστικός δήμος είτε μία μικρή πόλη.

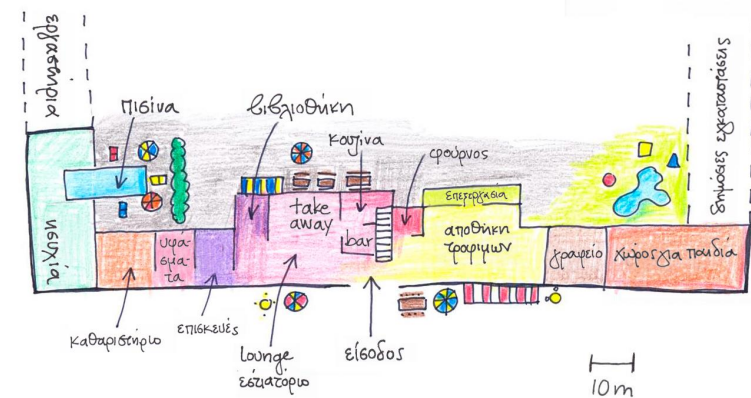
Απεικόνιση ενός πιθανού ABC: Η «οθόνη στον κόσμο» (world wall) στο πίσω μέρος της εικόνας μπορεί να συνδεθεί διαδικτυακά με τις άλλες 399.999 «οθόνες στον κόσμο» του πλανήτη.

Το «μικρό κέντρο» (microcenter) είναι μία περιοχή μικτής χρήσης με διάφορες υπηρεσίες (κατά προτίμηση στο ισόγειο των κτιρίων) που βελτιστοποιεί τις δουλειές του σπιτιού, μειώνει τις αποστάσεις (80 μέτρα=1 λεπτό), επιτρέπει τη συνεργασία και λειτουργεί την ίδια στιγμή ως χώρος για καθημερινή επικοινωνία, κοινωνικές συγκεντρώσεις, διασκέδαση και παιχνίδια.

Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και τις προτιμήσεις των μελών καλύπτει μεταξύ 1.200μ² και 2.000μ². Η διαχείρισή του γίνεται από την οργάνωση των κατοίκων (βάσει μιας επιχειρησιακής ιδέας).

Παρακάτω είναι μία σχηματική απεικόνιση:

Απεικόνιση ενός metrofoyer (σε μία τοποθεσία στη Ζυρίχη): Ο κεντρικός χώρος χρησιμοποιείται για μεγαλύτερες συγκεντρώσεις και events, ενώ μπιστρό/μπαρ/εστιατόρια βρίσκονται και στις δύο πλευρές, τα οποία τα διαχειρίζονται «αδελφές» πόλεις από όλο τον κόσμο. Στο πίσω μέρος υπάρχει ένας προθάλαμος υποδοχής της πόλης, των δήμων ή διάφορων οργανισμών της.

Στον επάνω όροφο οργανώσεις πολιτών, πολιτικά κόμματα, ΜΚΟ έχουν τις θέσεις τους· υπάρχουν αίθουσες συνεδριάσεων που παραχωρούνται για συναντήσεις, καθώς και ένα ανοιχτό αστικό think tank. Πιο πάνω υπάρχει ένα πανοραμικό εστιατόριο (με προσιτές τιμές) που το διαχειρίζεται η πόλη.

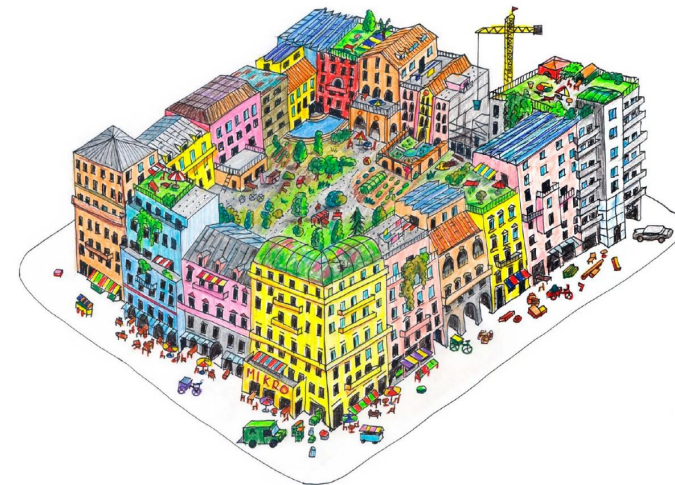
4. Επικράτειες (glomo4)

Οι επικράτειες αντιστοιχούν σε μία περιοχή περίπου 50.000 τετραγωνικών χιλιομέτρων (αντίστοιχη με εμβαδό τετραγώνου πλευράς 225 χιλιομέτρων), η οποία κατοικείται από περίπου 10 εκατομμύρια άτομα. Μία επικράτεια αποτελείται από 5 με 10 περιοχές. Οι επικράτειες είναι καθαρά λειτουργικές, που σημαίνει ότι δεν έχουν ορισμένη εθνική, πολιτιστική και γλωσσική ταυτότητα. Το αν τα ιστορικά σύνορα λαμβάνονται υπόψη στον ορισμό των επικρατειών ή όχι είναι ζήτημα των στοιχείων της τοπογραφίας (ποτάμια, βουνά κλπ.).

Μία ενότητα επικράτειας αυτού του μεγέθους και πληθυσμού είναι ιδανική για υπηρεσίες και συστήματα μεγαλύτερης κλίμακας, όπως: ενέργεια (δίκτυο και σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φράγματα), σιδηροδρομικά δίκτυα, προηγμένες εγκαταστάσεις έρευνας και μελέτης, δικαστήρια/αστυνομία, τράπεζες, ασφάλεια

- Συνδέονται με μία κοντινή γεωργική έκταση-βάση 600 έως 800 στρεμμάτων
- Έχουν εσωτερική οικονομία νοικοκυριών και φροντίδας
- Έχουν ένα αστικό «μικρό κέντρο» (microcenter)
- Διαθέτουν εύρος επιλογών κατοικίας: μονά δωμάτια, οικογενειακά διαμερίσματα, συνεταιριστική κατοικία, με σεβασμό στην ιδιωτικότητα

Τα μέλη μίας γειτονιάς συνδημιουργούν ένα «συλλογικό νοικοκυριό» που συμπληρώνει τα ιδιωτικά νοικοκυριά, εξασφαλίζοντας τις περισσότερες βασικές ανάγκες των κατοίκων.

Απεικόνιση μίας αστικής γειτονιάς (glomo1) σε μία παραδοσιακή ευρωπαϊκή πόλη.

Γεωργική έκταση 620 στρεμμάτων είναι επαρκής για τη βασική προμήθεια φαγητού κάτω από εύκρατες κλιματικές συνθήκες (κεντρική Ευρώπη, ΗΠΑ, Κίνα, Ιαπωνία κλπ). Στις περισσότερες περιπτώσεις μία αγροτική βάση δεν θα ανέχει περισσότερο από 20 έως 50 χλμ από τη γειτονιά. Ένα μικρό φορτηγό (3 τόνων) είναι αρκετό για να διανείμει το φαγητό σε οποιαδήποτε γειτονιά. Η συνεργασία, ο διαμοιρασμός και η ανταλλαγή μεταξύ διπλανών γειτονιών ενθαρρύνονται. Η πρόσβαση σε γη και τρόφιμα είναι σημαντική τόσο για την αυτονομία των γειτονιών, όσο και για την ποιότητα ζωής των κατοίκων τους (ποιότητα φαγητού, διακοπές στην ύπαιθρο, συμμετοχή σε αγροτική εργασία και επεξεργασία τροφίμων).

Για να δώσουμε ένα παράδειγμα των τύπων και ποσοτήτων τροφίμων και των απαραίτητων επιφανειών:

5.Ο πλανήτης (glomo5)

Οι 800 επικράτειες του πλανήτη σχηματίζουν μία παγκόσμια συμμαχία για κοινή συνεργασία σε όλα τα θέματα οικουμενικής σημασίας, δημιουργώντας μία σειρά οργανισμών, όπως για:

- την παρακολούθηση και προστασία της βιόσφαιρας
- την οργάνωση της συνεργασίας και την επίλυση διενέξεων μεταξύ επικρατειών
- τους κανονισμούς για όρια και σύνορα
- τη διανομή παγκόσμιων πόρων
- την παγκόσμια τράπεζα
- τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης (φυσικές καταστροφές, επιδημίες, τρόφιμα, φάρμακα)
- την ανταλλαγή τεχνολογίας
- την έρευνα
- την εξερεύνηση του διαστήματος
- το παγκόσμιο δικαστήριο
- την ασφάλεια και τις κυρώσεις
- την παραγωγή και διαμοιρασμό τεχνικών εξαρτημάτων, αλγορίθμων, υλικών
- τα συστήματα μεταφοράς
- τα συστήματα επικοινωνίας (δημόσιο διαδίκτυο, globonet)
- την πολιτιστική ανταλλαγή

Μιας και οι σημερινοί οικουμενικοί θεσμοί βρίσκονται σε κρίση νομιμότητας, μία νέα οργάνωση θα πρέπει να δημιουργηθεί. Σ' αυτήν θα έχουν ιδιαίτερη σημασία η διαφάνεια, οι δημοκρατικές δομές και η ίση εξουσία/μέγεθος των μελών.

Μια νομοθετική/αντιπροσωπευτική συνέλευση των 1.600 αντιπροσώπων (δύο από κάθε φύλο και επικράτεια) φαίνεται εύλογη, με ένα εκτελεστικό συμβούλιο από 25 μέλη που διαχειρίζονται τους οργανισμούς.

Συνολικά, οι παγκόσμιες δραστηριότητες θα συρρικνώνουν σε μέγεθος και σημασία, καθώς οι μικρές και τοπικές θα γίνονται όλο και πιο αποτελεσματικές χάρη στη ψηφιοποίηση, την αυτοματοποίηση και την ανταλλαγή γνώσης και πληροφορίας μέσω του globonet.

Σύνοψη

Μια παγκόσμια κατανομή οικονομικών τομέων, λειτουργιών και ενοτήτων θα μπορούσε να δείχνει κάπως έτσι (δίχως να επιδιώκεται μια πλήρης απεικόνιση ή ο ορισμός προτεραιοτήτων):

7. Παρέχοντας προσβάσιμα, χαμηλού κόστους μέσα για την επίλυση διαφορών.
8. Η υπευθυνότητα για τη διαχείριση των κοινών πόρων χτίζεται από τα κάτω. Ένα μεγάλο αυτοδιαχειριζόμενο σύστημα έχει πολλαπλά επίπεδα, με μικρές αυτοδιαχειριζόμενες μονάδες στη βάση του και κλιμακωτά δημιουργείται το αλληλοσυνδεδεμένο σύστημα.

Αυτοί οι βασικοί κανόνες εφαρμόζονται σε όλους τους θεσμούς όλων των ενοτήτων (δες παρακάτω). Σε μία ορθολογική οικονομία των νοικοκυριών μπορούν να διακριθούν τρία βασικά πεδία:

- Η οικονομία για την καθημερινή συντήρηση των νοικοκυριών (γειτονιές, glomo1), όπου η μη αμειβόμενη εργασία είναι και η πιο συνηθισμένη.
- Επιπρόσθετες δημόσιες υπηρεσίες και κλάδοι, οι οποίες οργανώνονται σε μία μεγαλύτερη κλίμακα μέσω της βούλησης και της συνεργασίας των εμπλεκόμενων πολιτών. Αυτές οι υπηρεσίες είναι ορθολογικά σχεδιασμένες σύμφωνα με τους πόρους και τις ανάγκες, εντός των ορίων της κοινότητας και η διαχείρισή τους γίνεται από τις αρχές που ορίζουν οι πολίτες της κοινότητας.
- Ένα πεδίο δευτερευόντων ατομικών ή συλλογικών επιχειρήσεων διαφόρων μορφών (εταιρίες, συνεταιρισμοί, συνεργατικά εγχειρήματα), το οποίο δεν λειτουργεί σύμφωνα με ένα προκαθορισμένο σχέδιο, αλλά ρυθμίζεται από οικολογικούς και κοινωνικούς νόμους.

Ατομική εξέλιξη και κοινωνική ένταξη

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, πολλές εκφάνσεις του τρόπου ζωής σήμερα μας κάνουν δυστυχισμένους, όπως για παράδειγμα η φτώχεια και το συνεχές άγχος στον χώρο εργασίας. Υψηλά επίπεδα ανισότητας συνδέονται με περισσότερη βία και ασθενέστερη υγεία. Οι πιο ίσες κοινωνίες είναι επίσης οι πιο ευτυχισμένες (για παράδειγμα η Δανία).

Η ανάπτυξη της βιομηχανικής οικονομίας έχει καταλύσει καταπιεστικές οικογενειακές δομές και παραδοσιακές κοινότητες. Από την άλλη πλευρά, φαινόμενα όπως η ανεπιθύμητη μοναξιά, η κοινωνική απομόνωση και η ανωνυμία είναι λόγοι ανησυχίας. Πολλοί άνθρωποι υποφέρουν από έλλειψη της αίσθησης του «ανήκειν» και από έλλειψη στήριξης.

Ακόμα και εκεί που οι βασικές ανάγκες ικανοποιούνται, η αυθεντική ατομική εξέλιξη, η συμμετοχή και η κοινωνική ενδυνάμωση είναι ελλειπείς στον χώρο εργασίας και στο σπίτι.

Χρειαζόμαστε νέους τρόπους ζωής, όπου άτομα από όλες τις ηλικιακές ομάδες θα νιώθουν ενταγμένοι και μέρος μίας κοινότητας, θα απολαμβάνουν κοινωνική αναγνώριση και μία ασφαλή κοινωνική θέση. Για να μεγαλώσουν με υγεία και να γίνουν ευτυχισμένοι ενήλικες, τα παιδιά χρειάζονται ένα φιλικό και ασφαλές

Θεσμοί

Οι προτεινόμενοι διοικητικοί θεσμοί κάθε ενότητας βρίσκονται στον παρακάτω πίνακα:

Ενότητα	Νομοθετικοί Θεσμοί	Εκτελεστικοί Θεσμοί	Άμεσα Δημοκρατικά Δικαιώματα
γειτονιά	Γενική συνέλευση	Επιτροπή (7 άτομα)	Δικαίωμα για κάλεσμα γενικής συνέλευσης
δήμος / μικρή πόλη	Μεγάλο συμβούλιο (100)	Μικρό συμβούλιο (7)	Πρόταση / δημοψήφισμα
περιοχή / μεγάλη πόλη	Μεγάλο συμβούλιο (100)	Μικρό συμβούλιο (7)	Πρόταση / δημοψήφισμα
επικράτεια	Μεγάλο συμβούλιο (400)	Μικρό συμβούλιο (11)	Πρόταση / δημοψήφισμα
πλανήτη	Μεγάλο συμβούλιο (1600)	Μικρό συμβούλιο (25)	-

Αυτοί οι θεσμοί εκπροσωπούν το παραδοσιακό και θεμελιωμένο μίγμα των άμεσο-δημοκρατικών συνελεύσεων, οργάνων των αντιπροσώπων και μέσων άμεσης δημοκρατίας. Είναι βασισμένοι σε θεμελιώδη δημοκρατικά δικαιώματα, όπως καθολικό δικαίωμα ψήφου, διαφάνεια, ελευθερία έκφρασης και διαπροσωπικών σχέσεων. Τα μέσα άμεσης δημοκρατίας δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται σε ενότητες μεγαλύτερες των επικρατειών.

Μετασχηματισμός και οικονομικά

Τα μέσα και οι πόροι για την πραγματοποίηση της πρότασης είναι σήμερα διαθέσιμα σε παγκόσμια κλίμακα. Ένα ορισμένο επίπεδο παγκόσμιας ισότητας είναι προϋπόθεση για την αξιόπιστη συνεργασία των ενοτήτων.

Ενώ οι παλιές βιομηχανικές κοινωνίες κυρίως στον βορρά του πλανήτη (Global North) συχνά εμφανίζουν υπερτροφικές υποδομές, οι απαραίτητες υποδομές και εξοπλισμός συχνά απουσιάζουν από τον νότο. Είναι επομένως απαραίτητο οι συνολικές επενδύσεις να στραφούν προς το νότο (Global South) για μια μεταβατική περίοδο.

Εάν υποθέσουμε ότι ο μετασχηματισμός των υπάρχοντων δομών σε γειτονιές – κοινότητες (glomo1) κοστίζει 5 εκατομμύρια δολάρια έκαστη, θα χρειαζόμασταν μία συνολική επένδυση 80 τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Αυτό αντιστοιχεί στο ετήσιο παγκόσμιο ΑΕΠ. Ακόμη και σε πολλά χρόνια, μια τέτοια δαπάνη (κινητοποίηση υλικών πόρων) δεν φαίνεται βιώσιμη.

Εφόσον η δημιουργία λειτουργικών γειτονιών σε πλούσιες χώρες μπορεί εύκολα να χρηματοδοτηθεί από τα υπάρχοντα επενδυτικά ταμεία, θα χρειαζόμασταν επιπλέον

Ένας τυπικός «δυτικός» τρόπος ζωής καθίσταται έτσι μη βιώσιμος, ακόμη και αν περιορίζεται στα παλιά κέντρα εκβιομηχάνισης. Αυτός ο τρόπος ζωής δε θα μπορούσε να εφαρμοστεί παγκοσμίως. Η τεχνολογική καινοτομία από μόνη της δεν είναι επαρκής και θα έρθει πολύ αργά. Πρέπει λοιπόν να αναζητήσουμε πιο έξυπνες εναλλακτικές. Για λόγους οικολογίας και δίκαιης κατανομής πόρων, ο κατάλογος ενός τυπικού τρόπου ζωής θα έπρεπε να δείχνει κάπως έτσι (πάρτε την Ελβετία σαν παράδειγμα):

- 20 μ² ιδιωτικού χώρου διαβίωσης
- 2.5 μ² κοινόχρηστου χώρου (1250 μ² σε ένα «μικρό κέντρο», δεξ παρακάτω)
- Όχι αυτοκίνητα
- Όχι πτήσεις
- Διαδρομή 6 χλμ με τρένο ανά άτομο τη μέρα (σήμερα: 6 χλμ στην Ελβετία)
- Ένα ταξίδι 1.000 χλμ με τρένο το χρόνο
- Ένα ταξίδι 1.000 χλμ με πλοίο το χρόνο
- Κατανάλωση 15 κιλών κρέατος το χρόνο (4.3 κιλά μοσχάρι, 7.6 κιλά χοιρινό, 3.2 κιλά κοτόπουλο και άλλα πουλερικά: σήμερα: ΗΠΑ 120, Ελβετία 50)
- 20 λίτρα γάλα το χρόνο (σήμερα: 370 λίτρα στην Ελβετία)
- 70 λίτρα νερό την ημέρα
- 3 ώρες χρήσης του διαδικτύου την εβδομάδα (σήμερα: 7 ώρες)
- 1 εφημερίδα την ημέρα ανά 50 κατοίκους

Διάφοροι παράγοντες από τους παραπάνω μπορεί να είναι μερικώς ανταλλάξιμοι: π.χ. μπορείς να φας λιγότερο κρέας αλλά να απολαύσεις ένα ταξίδι με το αυτοκίνητο, να μειώσεις το χώρο διαβίωσής σου για μία κοντινή πτήση κλπ. Συνολικά, αυτά τα όρια απαιτούν έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο ζωής, που με τη σειρά του χρειάζεται για να επιτευχθεί μια καινούρια συνθήκη κατοίκησης και μια καινούρια συνθήκη θεσμικά και χωροταξικά. Ενώ ο καταναλωτισμός στις δυτικές κοινωνίες σήμερα είναι καθαρά μη βιώσιμος, ένας ευχάριστος τρόπος ζωής για όλους τους 10 δισεκατομμύρια ανθρώπους δεν είναι απλά εφικτός: θα σηματοδοτούσε τεράστια πρόοδο για την πλειονοψία του παγκόσμιου πληθυσμού. Και πάνω απ' όλα, υπάρχουν αρκετοί πόροι ώστε να αποφευχθεί ο μύθος, να διατηρηθεί ή να ιδρυθεί ένα λειτουργικό σύστημα υγείας και να προωθηθεί η επιστημονική και η τεχνολογική πρόοδος.

Οικονομικά όρια

Το τρέχον οικονομικό σύστημα είναι σε μία κατάσταση μόνιμης κρίσης. Αυτό αποτυπώνεται εύκολα στα ακόλουθα νούμερα: 226 τρισεκατομμύρια δολάρια χρέους παγκοσμίως, ήτοι 300% του ΑΕΠ του πλανήτη στα 70 τρισεκατομμύρια (σχεδόν διπλάσιο της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ στην Ελλάδα), μία φούσκα 600 τρισεκατομμυρίων από οικονομικά παράγωγα.

Μερικά χρήσιμα βιβλία

Βιβλία στα Ελληνικά

- Bollier, David, Κοινά, μια σύντομη εισαγωγή, 2016
- Jackson, Tim, Ευημερία χωρίς ανάπτυξη, 2009/2017
- Kahneman, Daniel, Σκέψη, αργή και γρήγορη, 2011
- Layard, Richard, Ευτυχία: Μαθήματα από μια νέα επιστήμη, 2011
- Rosling, Hans, et.al., Factfulness (ελληνική έκδοση), 2017
- Κουπκιολής, Αλέξανδρος, Για τα κοινά της ελευθερίας, 2014

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

- Boudet, Dominique (Ed.), New Housing In Zurich, Typologies for a Changing Society, Park Books, 2017
- De Angelis, Massimo, Omnia Sunt Communia, Zed-Books, 2017
- Dolan, Paul, Happiness by Design, 2017
- Helfrich, Silke (Hg.), Die Welt der Commons, transcript Verlag, 2017
- Largo, Remo, Das passende Leben, 2017
- P.M. «The Power of Neighborhood» and the Commons, Autonome-dia, 2014
- Nelson, Anita; Schneider, François, Housing for Degrowth, 2018
- Neustart Schweiz, Nach Hause kommen, 2016
- Raworth, Kate, Doughnut Economics, Seven Ways to Think Like a
- 21st-Century Economist, 2017
- Streeck, Wolfgang, How Will Capitalism End? Verso, 2016
- Wilkinson Richard G. and Kate Pickett, The Spirit Level: Why More Equal Societies Almost Always Do Better, 2009
- Widmer, Hans (Ed.), Die Andere Stadt, Paranoia City, 2017

χλμ ώρα μ² βατ άτομα κιλά τόνοι λίτρα % θεσμοί κανόνες όρια \$ €

μία πρόταση